

Prevence úrazů v resortu školství, mládeže a tělovýchovy

10. června 2008

Národní dny bez úrazů, Kroměříž

Obsah prezentace – neúmyslné úrazy

- Dopravní výchova
- První pomoc
- Předpisy
- Webové stránky
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- Sport a obratnost
- Evidence úrazů

Dopravní výchova

- Předškolní a základní vzdělávání
- Střední školy - řízení motorových vozidel
- Schvalovací doložky učebnicím
- Globální týden bezpečnosti silničního provozu 2007
 - Soutěže spolupořádané MŠMT
 - Doporučené aktivity
- Národní dny bez úrazů 2007

První pomoc

- Předškolní a základní vzdělávání
- Volnočasové aktivity
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Pokyn k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů

První pomoc – vybraná usnesení vlády

- Usnesení vlády ČR č.1046 ze dne 30. října 2002 o Dlouhodobém programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky **Zdraví pro všechny v 21. století**
- Usnesení vlády č.385 ze dne 10. dubna 2002 o Národním akčním plánu **boje proti terorismu**
- Usnesení vlády č. 394 ze dne 28.4.2004 o rámcové Národní strategii **bezpečnosti silničního provozu**, opatření G 1.3 Doplnění materiálů pro výuku 1. pomoci školám – odpovídá Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s MSMT

Úrazy v rámcových vzdělávacích programech

- RVP PV - chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- RVP ZV, 1. stupeň – Člověk a jeho svět, tematický okruh Člověk a jeho zdraví: Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.
- RVP ZV, 2. stupeň – Člověk a zdraví: Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Předpisy

- **školský zákon** č. 561/2004 Sb.,
- vyhlášky MŠMT o **evidenci úrazů** dětí, žáků a studentů, o **předškolním** vzdělávání, o **základním** vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, o **středním** vzdělávání...
- další předpisy jiných resortů (k BOZP, vyhláška o hygienických požadavcích na **prostory a provoz zařízení a provozoven** pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých; vyhláška o hygienických požadavcích **na zotavovací akce pro děti**)

Metodická informace

- k zabezpečení provozu a údržby ve sportovních zařízeních, dětských hřištích a tělocvičnách
 - Věstník MŠMT, leden 2008, sešit 1

Weby

- www.msmt.cz
 - www.csicr.cz
 - www.uiv.cz
 - www.nidv.cz
 - www.nidm.cz
 - www.nuov.cz
 - www.vuppraha.cz
 - www.rvp.cz
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 - Česká školní inspekce
 - Ústav pro informace ve vzdělávání
 - Národní institut dalšího vzdělávání
 - Národní institut dětí a mládeže
 - Národní ústav odborného vzdělávání
 - Výzkumný ústav pedagogický
 - rámcové vzdělávací programy

Vybrané další vzdělávání pedagogických pracovníků

- **NIDV** – semináře pro učitele, příručka, spolupráce HZS
- **NIDM** – semináře pro pedagogy volného času a vychovatele školských zařízení
- **VÚP** – spolupráce na Fóru výchovy ke zdraví, pilotní školy
- **IPPP** – semináře pro školní psychology / spec. pedagogy - poskytování intervence v krizových situacích
- **střední zdravotnické školy**
- **fakulty** – např. Masarykova univerzita (Škola a Zdraví 21), Jihočeská univerzita (Prevence úrazů, otrav a násilí)

Sport a obratnost

- sportovní soutěže pro neorganizovanou mládež 20 000
- Sport a škola 20 000
- Sport zdravotně postižených 7 000
- Údržba a provoz sport. a TV zařízení 167 891
- Národní program sportu pro všechny ve členění:
 - Pravidelná sport. činnost dětí a mládeže 20 410
 - TV a sport. akce 4 940
 - Pohybové aktivity občanů starších 60 let 1 900
 - Vzdělávání dobrovolných pracovníků 2 700
 - Tělovýchovná reprezentace 3 050₁

•(údaje v tis. Kč za rok 2007)

Partneři

- Školství
 - Mateřské školy
 - Základní školy
 - Střední zdravotnické školy
 - Vysoké školy
 - Střediska volného času, Domy dětí a mládeže, Informační centra...
 - Síť škol podporujících zdraví
 - Bezpečná škola
 - Bezpečná komunita – kraj, město

Partneři

- Zdravotnictví
 - Státní zdravotní ústav – www.szu.cz
 - Krajské hygienické stanice
 - Zdravotní ústavy – k dispozici materiály, organizují projekty...

Partneři

- Policie – centra prevence
- BESIP
- Hasičský záchranný sbor
- Český červený kříž, ...
- Centrum dopravní prevence – Muzeum policie ČR
- Národní síť zdravých měst
- sponzoři 😊
- ...

Evidence „školních“ úrazů

- ÚIV a ČŠI
- Školy a školská zařízení jsou ze zákona povinny vést evidenci všech úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb
 - **Kniha úrazů** - všechny úrazy dětí, žáků a studentů
 - **Záznam o úrazu** - důsledkem úrazu byla nepřítomnost ve škole nebo školském zařízení, nebo smrtelný úraz

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI

*Úrazovost ve školách a školských
zařízeních
za uplynulé 2 roky
a vyhodnocení efektivity následných
opatření přijímaných a realizovaných
školami*

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI

- Ve školním roce 2005/2006 bylo České školní inspekci doručeno 33.341 záznamů o úrazech. V následujícím školním roce 2006/2007 jich inspekce obdržela 31.149, což je o 2.192 méně – počet úrazů na žáka **se snížil nepatrně**
- podle dosud zjištěných údajů ve srovnatelném období prvních pololetí školních roků 2006/7 a 2007/8 došlo **k nárůstu** počtu úrazů o 14 %

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI

- K nejvíce úrazům dochází v **základních** školách, poté na středních, dále následují vyšší odborné školy a nakonec školy mateřské.
- Nejrizikovější skupinou **13-ti až 16-ti letí žáci**; úrazy se častěji stávají chlapcům než dívkám 55:45.
- Nejvíce úrazů - **tělesná výchova a přestávky**
- Nejméně úrazů - školní brigády, praktická cvičení ve školních laboratořích a exkurze

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI

- nejčastější příčina úrazu - **nešťastná náhoda**
 - rok 2005/2006 v 38 % všech případů a v následujícím školním roce ve 48 %
- druhá nejčastější příčina - **nekázeň či neopatrnost dětí a žáků**
 - rok 2005/2006 v 35 % a v roce 2006/2007 na 32 % všech školních úrazů

(zdroj: záznam o úrazu)

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI

- rozdíl mezi regiony
 - největší počet úrazů na počet dětí, žáků a studentů Pardubický kraj a Vysočina (u obou krajů mírný nárůst)
 - nejméně Karlovarský kraj a Praha
- ve všech krajích došlo v obou sledovaných letech k mírnému poklesu počtu úrazů, nejvýraznější pokles nastal v Jihočeském kraji

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŽI - shrnutí

- Preventivní opatření jsou často volena nevhodně
- Úrazům lze předejít kvalitní přípravou a organizací školních činností - nízká četnost úrazů při školních laboratorních cvičeních (0,07 %) i přesto, že zde žáci často pracují s nebezpečnými látkami. Dalším příkladem velmi nízké školní úrazovosti mohou být školní exkurze (0,16 %), protože i jejich zabezpečení a organizaci učitelé věnují zvýšenou pozornost.

Evidence úrazů – aktuální materiál ČŠI - shrnutí

- Ve více než 20 % všech školních úrazů, pro které byl vyhotoven záznam, nebylo přijato žádné opatření
- Formální přístup ke zjišťování okolností úrazů oslabuje význam a účinnost preventivních opatření

Děkuji za pozornost

Mgr. Nad'á Holická
MŠMT, odbor rovných příležitostí
holickan@msmt.cz